

O B S A H

OBDOBÍ PŘÍPRAVY A PROVEDENÍ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE

O ÚKOLECH PROLETARIÁTU V NYNĚJŠÍ REVOLUCI	9
O DVOJVLÁDÍ	14
ÚKOLY PROLETARIÁTU V NAŠÍ REVOLUCI. <i>Návrh platformy proletářské strany</i>	17—40
Třídní ráz provedené revoluce	17
Zahraniční politika nové vlády	18
Svérázné dvojevládí a jeho třídní význam	19
Svéráznost taktiky, která z toho vyplývá	21
Revoluční obranářství a jeho třídní význam	22
Jak je možno skončit válku?	23
Nový typ státu, který vyrůstá v naší revoluci	24
Agrární a národnostní program	26
Znárodnění bank a kapitalistických syndikátů	28
Situace v socialistické internacionále	29
Bankrot Zimmerwaldské internacionály. — Je nutno založit III. internacionálu	34
Jaký má být název naší strany, aby byl vědecky správný a politicky napomáhal proletariátu jasněji si uvědomit své úkoly?	37
VII. („DUBNOVÁ“) VŠERUSKÁ KONFERENCE SDDSR(b) 7. až 12. května (24. — 29. dubna) 1917	41—45
RESOLUCE O AGRÁRNÍ OTÁZCE	41
RESOLUCE O NÁRODNOSTNÍ OTÁZCE	44
I. VŠERUSKÝ SJEZD ROLNICKÝCH ZÁSTUPCŮ 4. — 28. května (17. května — 10. června) 1917	46
NÁVRH RESOLUCE O AGRÁRNÍ OTÁZCE	46
I. VŠERUSKÝ SJEZD SOVĚTŮ DÉLNICKÝCH A VOJENSKÝCH ZÁSTUPCŮ 3. — 24. června (16. června — 7. července) 1917	48
PROJEV O POMĚRU K PROZATÍMNÍ VLÁDĚ 4. (17.) ČERVNA 1917	48
K HESLŮM	57
POUČENÍ Z REVOLUCE	63—73
Doslov	73

HROZÍCÍ KATASTROFA A JAK JÍ ČELIT	74—104
Hlad se blíží	74
Naprostá nečinnost vlády	75
Kontrolní opatření jsou všeobecně známá a snadná	77
Znárodnění bank	79
Znárodnění syndikátů	83
Zrušení obchodního tajemství	85
Nucené spojování ve svazy	88
Regulování spotřeby	90
Vláda znemožňuje práci demokratických organizací	92
Finanční krach a opatření proti němu	95
Je možné jít kupředu a bát se přitom jít k socialismu?	98
Boj proti hospodářskému rozvratu a válka	101
Revoluční demokracie a revoluční proletariát	103
MARXISMUS A POVSTÁNÍ. <i>Dopis Ústřednímu výboru SDDSR</i>	105
ÚKOLY REVOLUCE	110—116
Zhoubnost paktování s kapitalisty	111
Moc sovětům	111
Mír národům	112
Půdu pracujícím	113
Boj proti hladu a hospodářskému rozvratu	114
Boj proti kontrarevoluci statkářů a kapitalistů	115
Pokojný vývoj revoluce	115
RADY ČLOVĚKA STOJÍCÍHO STRANOU	117
ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU SDDSR 10. (23.) října 1917	119
RESOLUCE	119
DOPIS ČLENŮM BOLŠEVICKÉ STRANY	120
DOPIS ČLENŮM ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU	123
STÁT A REVOLUCE. <i>Učení marxismu o státu a úkoly proletariátu v revoluci</i>	125—206
Předmluva k prvnímu vydání	125
Předmluva k druhému vydání	126
Kapitola I. Třídní společnost a stát	127
1. Stát je produktem nesmiřitelnosti třídních rozporů	127
2. Zvláštní oddíly ozbrojených lidí, vězení a j.	129
3. Stát je nástrojem vykořisťování utlačené třídy	131
4. „Odumírání“ státu a násilná revoluce	134
Kapitola II. Stát a revoluce. Zkušenosti z let 1848—1851	138
1. Předvečer revoluce	138
2. Výsledky revoluce	141
3. Marxovo pojetí otázky roku 1852	145

Kapitola III. Stát a revoluce. Zkušenosti Pařížské komuny roku 1871. Marxův rozbor	147
1. V čem záleželo hrdinství pokusu komunardů?	147
2. Čím nahradit rozbitý státní stroj?	150
3. Zrušení parlamentarismu	153
4. Organizace jednoty národa	157
5. Zničení parazita — státu	159
Kapitola IV. Pokračování. Engelsevy dodatečné vysvětlivky	161
1. „Bytová otázka“	161
2. Polemika proti anarchistům	163
3. Dopis Bebelovi	166
4. Kritika návrhu erfurtského programu	168
5. Předmluva k Marxově „Občanské válce“ z roku 1891	173
6. Engels o překonání demokracie	177
Kapitola V. Ekonomické základy odumírání státu	179
1. Marxovo pojetí otázky	179
2. Přechod od kapitalismu ke komunismu	181
3. První fáze <u>komunistické společnosti</u>	184
4. Vyšší fáze <u>komunistické společnosti</u>	187
Kapitola VI. Vulgarisace marxismu oportunisty	192
1. Plechanovova polemika proti anarchistům	193
2. Polemika Kautského proti oportunistům	194
3. Polemika Kautského proti Pannekoekovi	199
Doslov k prvnímu vydání	205
II. VŠERUSKÝ SJEZD SOVĚTŮ DĚLNICKÝCH A VOJENSKÝCH ZÁSTUPCŮ 25.—26. října (7.—8. listopadu) 1917	207
1. DĚLNÍKŮM, VOJÁKŮM A ROLNÍKŮM!	207
2. REFERÁT O MÍRU 26. ŘÍJNA (8. LISTOPADU)	209
3. ZÁVĚREČNÉ SLOVO K REFERÁTU O MÍRU 26. ŘÍJNA (8. LISTOPADU)	213
4. REFERÁT O PŮDĚ 26. ŘÍJNA (8. LISTOPADU)	216
5. NÁVRH NAŘÍZENÍ O DĚLNICKÉ KONTROLE	220
OD ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ DĚLNICKÉ STRANY RUSKA (BOLŠEVIKŮ). <i>Všem členům strany a všem pracujícím třídám Ruska</i>	221
SVAZEK DĚLNÍKŮ S PRACUJÍCÍMI A VYKOŘIŠŤOVANÝMI ROLNÍKY. <i>Dopis redakci „Pravdy“</i>	225
THESE O ÚSTAVODÁRNĚM SHROMÁŽDĚNÍ	227
NÁVRH DEKRETU O SOCIALISACI NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	231
OTÁZKY DELEGÁTŮM I. CELOARMÁDNÍHO SJEZDU K DEMOBILISACI ARMÁDY	234
JAK ORGANISOVAT SOUTĚŽENÍ?	236

NÁVRH DEKLARACE PRÁV PRACUJÍCÍHO A VYKOŘIŠŤOVANÉHO LIDU	243
NÁVRH DEKRETU O ROZPUŠTĚNÍ ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ	246
THESE O OKAMŽITÉM UZAVŘENÍ SEPARÁTNÍHO A ANEXNÍHO MÍRU	248
SOCIALISTICKÁ VLAST V NEBEZPEČÍ!	254
PODIVNÉ A HROZNÉ	256
NA VĚCNOU ZÁKLADNU	262
VÁŽNÉ POUČENÍ A VÁŽNÁ ODPOVĚDNOST	264
VII. SJEZD KSR(b) 6.—8. března 1918	268
REFERÁT O VÁLCE A MÍRU 7. BŘEZNA 1918	268
HLAVNÍ ÚKOL NAŠICH DNÍ	284
NEJBLIŽŠÍ ÚKOLY SOVĚTSKÉ MOCI	288—315
Mezinárodní postavení Ruské sovětské republiky a základní úkoly socialistické revoluce	288
Všeobecné heslo dne	291
Nová fáze boje proti buržoasii	292
Význam boje za evidenci a kontrolu veškerým lidem	298
Zvýšení produktivity práce	300
Organisace soutěžen	302
„Harmonická organisace“ a diktatura	305
Rozvoj sovětské organisace	311
Závěr	313

OBDOBÍ CIZÍ VOJENSKÉ INTERVENCE A OBČANSKÉ VÁLKY

O HLADU. <i>Dopis pitěřským dělníkům</i>	319
VŠEM GUBERNSKÝM A ÚJEZDNÍM SOVĚTŮM	325
SOUDRUZI DĚLNÍCI! VZHŮRU DO POSLEDNÍHO, ROZHODUJÍCÍHO BOJE!	326
PROJEV V „DEN RUDÉHO DŮSTOJNÍKA“ 24. LISTOPADU 1918	330
PROLETÁŘSKÁ REVOLUCE A RENEGÁT KAUTSKY	331—403
Předmluva	331
Jak Kautsky udělal z Marxe tuctového liberála	333
Buržoasní a proletářská demokracie	341
Může být rovnost mezi vykořisťovaným a vykořisťovatelem?	347
Sověty se nesmějí přeměňovat ve státní organisace	352
Ústavodárné shromáždění a Sovětská republika	357
Sovětská ústava	363
Co je internacionalismus?	370
Přisluhování buržoasii pod rouškou „ekonomické analyzy“	380

<i>Příloha I.</i>	399
These o Ústavodárném shromáždění	399
<i>Příloha II.</i>	399
Nová Vanderveldova kniha o státu	399
VYBOJOVANÉ A ZAZNAMENANÉ	404
VIII. SJEZD KSR(b) 18.—23. března 1919	406
REFERÁT O PROGRAMU STRANY 19. BŘEZNA	406
REFERÁT O PRÁCI NA VESNICI 23. BŘEZNA	421
DOPIS PETROHRADSKÝM DÉLNÍKŮM O POMOCI VÝCHODNÍ FRONTĚ	434
THESE ÚV KSR(b) O SITUACI NA VÝCHODNÍ FRONTĚ	435
POZOR NA ŠPIONY!	438
TŘETÍ INTERNACIONÁLA A JEJÍ MÍSTO V DĚJINÁCH	439
POZDRAV MAĎARSKÝM DÉLNÍKŮM	445
VELKÁ INICIATIVA. (<i>O hrdinství dělníků v zázemí. O „komunistických subbotnicích“</i>)	449
VŠICHNI DO BOJE PROTI DĚNIKINOVII! <i>Dopis ÚV KSR (bolševiků)</i>	
<i>organisačím strany</i>	467—481
Hlavní úkol současné chvíle	467
Říkat lidu pravdu o Kolčakovi a Děnikinovi	469
Práce mezi mobilisovanými	469
Práce mezi zběhy	470
Přímá pomoc armádě	471
Omezení nevojenské práce	472
Práce ve frontovém pásmu	474
Poměr k vojenským odborníkům	475
Boj proti kontrarevoluci v zázemí	477
Všeobecná mobilisace obyvatelstva k válce	479
„Práce revolučním způsobem“	480
DOPIS DÉLNÍKŮM A ROLNÍKŮM K VÍTĚZSTVÍ NAD KOLČAKEM	482
STÁT DÉLNÍKŮ A STRANICKÝ TÝDEN	488
SOUDRUHŮM RUDOARMĚJCŮM	490
EKONOMIKA A POLITIKA V EPOŠE DIKTATURY PROLETARIÁTU	491
DO BOJE PROTI PALIVOVÉ KRISI. <i>Oběžník stranickým organisacím</i>	499
PROJEV NA I. SJEZDU ZEMĚDĚLSKÝCH KOMUN A ZEMĚDĚLSKÝCH ARTĚLŮ 4. PROSINCE 1919	502
DOPIS UKRAJINSKÝM DÉLNÍKŮM A ROLNÍKŮM U PŘÍLEŽITOSTI VÍTĚZSTVÍ NAD DĚNIKINEM	509
O PRACOVNÍ KÁZNI	514
IX. SJEZD KSR(b) 29. března—5. dubna 1920	515
ZPRÁVA ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU 29. BŘEZNA	515

OD ROZBITÍ ODVĚKÉHO ŘÁDU K VYTVOŘENÍ NOVÉHO	529
DĚTSKÁ NEMOC „LEVIČÁCTVÍ“ V KOMUNISMU	531—599
I. V jakém smyslu lze mluvit o mezinárodním významu ruské revoluce?	531
II. Jedna z hlavních podmínek úspěchu bolševiků	533
III. Hlavní etapy v dějinách bolševismu	535
IV. Proti kterým nepřítelům v řadách dělnického hnutí bolševismus v boji vyrostl, zesílil a zocelil se?	538
V. „Levý“ komunismus v Německu. Vůdcové - strana - třída - masa	544
VI. Mají revolucionáři pracovat v reakčních odborech?	549
VII. Je přípustná naše účast v buržoasních parlamentech?	556
VIII. „Žádné kompromisy“?	564
IX. „Levý“ komunismus v Anglii	572
X. Některé závěry	581
Dodatek	592
I. Rozkol mezi německými komunisty	592
II. Komunisté a nezávislí v Německu	593
III. Turati a spol. v Itálii	595
IV. Nesprávné závěry ze správných předpokladů	596
PŘEDBĚŽNÝ NÁČRT THESÍ O AGRÁRNÍ OTÁZCE. (Pro druhý kongres Komunistické internacionály)	600
PŘEDBĚŽNÝ NÁČRT THESÍ O NÁRODNOSTNÍ A KOLONIÁLNÍ OTÁZCE (Pro druhý kongres Komunistické internacionály.)	609
II. KONGRES KOMUNISTICKÉ INTERNACIONÁLY	614
ÚKOLY ORGANISACÍ MLÁDEŽE. Projev na III. všeruském sjezdu Komunistického svazu mládeže Ruska 2. října 1920	616
DOPIS TULSKÝM SOUDRUHŮM	629

OBDOBÍ PŘECHODU K MÍROVÉ OBNOVĚ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

PŮVODNÍ NÁVRH RESOLUCE X. SJEZDU KSR O JEDNOTĚ STRANY	633
PŮVODNÍ NÁVRH RESOLUCE X. SJEZDU KSR O SYNDIKALISTICKÉ A ANARCHISTICKÉ ÚCHYLCE V NAŠÍ STRANĚ	636
PROJEV NA VŠERUSKÉM SJEZDU DOPRAVNÍCH DĚLNÍKŮ 27. BŘEZNA 1921	639
SOUDRUHŮM KOMUNISTŮM AZERBAJDŽANU, GRUZÍNSKA, ARMENIE, DAGESTANU A HORSKÉ REPUBLIKY	649
O NATURÁLNÍ DANI. (Význam nové politiky a její podmínky)	651—678
Místo úvodu	651
O nynější ekonomice Ruska. (Z brožury z roku 1918)	651

O naturální dani, o svobodě obchodu a o koncesích	660
Politické zhodnocení a závěry	673
Závěr	677
THESE K REFERÁTU O TAKTICE KSR NA III. KONGRESU KOMUNISTICKÉ INTERNACIONÁLY. (<i>Předběžný návrh</i>)	679—685
1. Mezinárodní postavení RSFSR	679
2. Vzájemný poměr třídních sil v mezinárodním měřítku	679
3. Vzájemný poměr třídních sil v Rusku	680
4. Proletariát a rolnictvo v Rusku	681
5. Vojenský svazek proletariátu a rolnictva v RSFSR	681
6. Přejchod ke správným hospodářským vztahům mezi proletariátem a rolnictvem	682
7. Význam a podmínky připuštění kapitalismu a koncesí sovětskou mocí	682
8. Úspěchy naší zásobovací politiky	683
9. Materiální základ socialismu a plán elektrifikace Ruska	683
10. Úloha „čisté demokracie“, Druhé a dvaapůlté internacionály, eserů a menševiků jako spojenců kapitálu	684
NOVÉ ČASY, STARÉ CHYBY V NOVÉ FORMĚ	686
O ČISTCE VE STRANĚ	693
K ČTVRTÉMU VÝROČÍ ŘÍJNOVÉ REVOLUCE	695
O VÝZNAMU ZLATA DNES A PO ÚPLNÉM VÍTEZSTVÍ SOCIALISMU	702
O ÚLOZE A ÚKOLECH ODBORŮ ZA NOVÉ EKONOMICKÉ POLITIKY. <i>Usnesení ÚV KSR(b) z 12. ledna 1922</i>	708—716
1. Nová ekonomická politika a odbory	708
2. Státní kapitalismus v proletářském státě a odbory	708
3. Státní podniky, převáděné na tak zvaný chozrasčot, a odbory	709
4. Podstatný rozdíl mezi třídním bojem proletariátu ve státě, kde je uznáváno soukromé vlastnictví půdy, továren, atd., a kde politická moc je v rukou kapitalistické třídy, a hospodářským bojem proletariátu ve státě, kde soukromé vlastnictví půdy a většiny velkých podniků není uznáváno, ve státě, kde politická moc je v rukou proletariátu	709
5. Návrat k dobrovolnému členství v odborech	711
6. Odbory a řízení podniků	711
7. Úloha a účast odborů v hospodářských a státních orgánech proletářského státu	712
8. Spojení s masami jako základní podmínka veškeré práce odborů	713
9. Rozpor v postavení odborů za diktatury proletariátu	714
10. Odbory a odborníci	715
11. Odbory a maloburžoasní vlivy na dělnickou třídu	716
XI. SJEZD KSR(b) 27. března—2. dubna 1922	717
POLITICKÁ ZPRÁVA ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KSR(b)	
27. BŘEZNA	717

PROJEV PŘI ZAKONČENÍ SJEZDU 2. DUBNA	749
O „DVOJÍ“ PODŘÍZENOSTI A ZÁKONNOSTI. <i>Soudruhu Stalinovi pro politbyro</i>	751
PĚT LET RUSKÉ REVOLUCE A PERSPEKTIVY SVĚTOVÉ REVOLUCE. <i>Referát na IV. kongresu Komunistické internacionály 13. listopadu 1922</i>	755
POZNÁMKY K ÚKOLŮM NAŠÍ DELEGACE V HAAGU	766
LISTY Z DENÍKU	770
O DRUŽSTEVNICTVÍ	774
O NAŠÍ REVOLUCI. <i>(K vzpomínkám N. Suchanova)</i>	780
JAK MÁME REORGANISOVAT DĚLNICKO-ROLNICKOU INSPEKCI. <i>(Návrh XII. sjezdu strany)</i>	783
RADĚJI MĚNĚ, ALE LÉPE	787